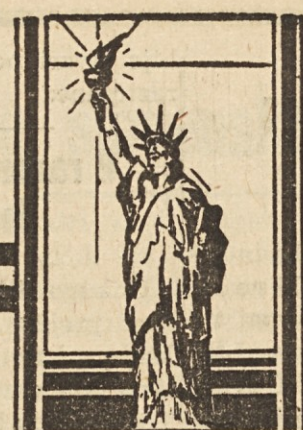

Ob robu pripisane

★ O PEZDIRJU IN BRUNU V OČESU. — Ahmad Khaleeli, pakistanski delegat na gospodarski konferenci za Azijo in Daljni vzhod, ki se vrši v Bandungu v Indoneziji, je povedal Sovjetom, naj prenehajo strašiti z bavljavom in točiti krokodilove solze nad "zapadnim izkoriščanjem" Azije ter naj "priznajo dejstvo, da smo mi danes svobodni in neodvisni narodi, ki se lahko sami pobrigamo za svoje ekonomske in druge potrebe". — K tej izjavi je dodal indijski podminister za trgovino D. P. Karmarkar: "Sovjetska zveza ni storila praktično ničesar za pomoč azijskim deželam, zato tem bolj očita zle namene onim deželam, ki Aziji res pomagajo." — Mi dodajemo tem ugotovitvam še to: Če je Moskva res tako zaskrbljena zaradi blaginje Azije, kakor se dela, čemu potem ne osvobodi Azijcev v svojem lastnem imperiju? Angleška kontrola Pakistana in Indije je zdaj samo še zgodovina, toda težka pest Kremlja tišči k tlom in usužnjuje Uzbeke, Kirgize, Kazake, Turkomane, Tadžice, Burjate, Mongole in druge azijske narode, živeče med Uralom in Pacifikom.

★ PAPEŽ PIJ XII. je še meseca decembra apeliral na justični departament za pomilostitev zakoncev Rosenberg, kakor so izjavili katoliški krogi v Washingtonu. Toda papeževa prošnja je nekje obtičala. Bela hiša je izjavila, da ni prejel papeževega apela ne predsednik Eisenhower ne državni departament. In bivši predsednik Truman je rekel v Kansas Cityju, da tudi on ni prejel tozadnega apela. — Papež je izjavil, da je apeliral na prošnjo mnogih ljudi, in to z namenom golega usmiljenja, ne na podlagi upravičenosti ali neupravičenosti pravoreka porote in obsodbe.

★ KOMUNIST BOŠTJANČIČ — za kakršnega ga je pod pri-sego označil Matt Cvetič, pod-talni FBI agent, kar smo izvedeli iz uradnega zapisnika Kongresnega rekorda zvezne vlade v Washingtonu, se čudoma čudi, da je "veteranski časnikar" še "na okrog." — Naj mu bo povedano, da je še in — če se kaj izrednega ne primeri — bo tudi še potem, ko njega ne bo več "naokrog." Več o tem ob pri-ložnosti in potrebi.

★ VOJASKA ZVEZA med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo bo podpisana danes v Atenah na Grškem. To bo obširneje poročano na drugem mestu. Na tem mestu omenjamo samo za to, da opozorimo, kako se je Tito še do nedavna rotal, da ne podpisuje nikakih zvez in pogodb, češ da je ustmen dogovor dovolj. — Zdaj je podpisal. In še bo. . . Na primer tisto, kar mu bo predložil predsednik Eisenhower. On the dotted line. . .

★ O ZASLUŽKU romunskega in ameriškega delavca. — Na neki mednarodni konferenci se sestane Amerikanec in Rumun ter se razgovarjata o življenju v njunih deželah. — "Koliko zasluži mesečno ameriški delavec?" vpraša Rumun. — "Okoli 350 dolarjev" se glasi odgovor. "In koliko mora izdati za dostojno življenje?" — "Okoli 200 dolarjev." — "In ostanek, kaj pa napravi z njim?" — "To je njegova stvar, nihče se za to ne briga. Koliko pa zasluži v Romuniji?" — "Okoli 400 lejev." — "In koliko ga stane življenje?" — "Okoli 1,400 lejev." — "Kaj ne

Drugi papežev apel
preds. Eisenhowerju
za Rosenberga

Sv. oče sprejema mnogo pozivov, naj prosijo za pomilostitev obsojenih vohunov Rosenbergov.

WASHINGTON. — Predsedniku Eisenhowerju je bilo v soboto sporočeno iz Vatikana, da prejema papež mnogo novih zahtev, da bi izprosil milost za obsojena vohuna Juliusa in Ethel Rosenberg.

To papežovo poročilo, ki je že drugo, je poslal Beli hiši Rt. Rev. Amleto Giovanni Cicognani, apostolski delegat v Washingtonu.

Sprejem tega pisma, datiranega z dnem 13. februarja, je potrdil predsednikov tajnik James C. Hagerty. Tajnik ni hotel ničesar reči o tem, če bo morda predsednik še enkrat proučil ta slučaj oziroma odklonitev pomilostitve.

Tajnik Hagerty je samo dejal, da predsednikova izjava, ki jo je podal ob zavrnitvi pomilostitve, "sama zase govori". (Takrat je predsednik dejal, da je zločin zakoncev Rosenberg mnogo hujši kot zločin morilca, ki umori svojega sočloveka. Zakonca sta izdajala smrtni nevarnosti in smrti ves narod).

Medtem pa se je pojasnila mistrija, kaj se je zgodilo s prvim papeževim apelom za pomilostitev. James McGranery, zadnji Trumanov justični tajnik, je dejal, da je bila takratna komunikacija ustmena in ne na papirju. Rekel je, da je apostolski delegat govoril z njim v decembru ter mu rekel, da prejema papež mnogo prošenj in zahtev za posredovanje v Washingtonu. Takrat je McGranery povedal apostolskemu delegatu, da se bo ob proučevanju morebitnega pomilostitve oziralo samo na pravno in zakonito postopanje tekom procesa.

Otroka Rosenbergov sta
obiskala starše
v Sing Singu

OSSINIG, N. Y. — Dne 14. februarja, na dan sv. Valentina, sta obiskala zakonca Rosenberg v njunih smrtnih celicah v Sing Singu njuna otroka, 9-letni Michael in 5-letni Robert. Otroka je pripeljal v jetnišnico E. H. Bloch, odvetnik in zagovornik na smrt obsojenih zakoncev. Svojim staršem sta prinesla dečka tradicionalne "valentines". Najprej sta obiskala očeta, ki je zaprt v smrtni celici moškega bloka, potem pa sta šla še k materi v ženski blok, kjer je ona zdaj edina obsojenka na smrt.

Bodimo pri vsaki vožnji previdni in zmanjšujemo število žrtev!

SNOW

Danes oblačno in mrzlo. Ponoči naletavanje snega in mrzlo. — "In ostanek, kaj pa napravi z njim?" — "To je njegova stvar, nihče se za to ne briga. Koliko pa zasluži v Romuniji?" — "Okoli 400 lejev." — "In koliko ga stane življenje?" — "Okoli 1,400 lejev." — "Kaj ne

Novi grobovi

Rose Zdešar

V petek zjutraj je po kratki in mučni bolezni umrla v Euclid-Glenville bolnišnici splošno poznana Rose Zdešar, rojena Kump, stara 66 let, stanujoča na 687 E. 200 St., Euclid, Ohio. Bila je vdova. Soprogo Louis ji je umrl leta 1941. Tukaj zapuščila sina Louisa, ki lastuje Euclid Transport Co., hčer Rose Hunscher, ki je bila več let učiteljica v raznih šolah v Euclidu, ter svaka Andrew Zdešar. S pokojnim soprogom je dospela v Euclid leta 1907, kjer sta l. 1918 začela trgovino z železnico, katero sta vodila do l. 1948. Bila je ustanoviteljica pri podružnici št. 14 Slovenske ženske zveze, članica društva št. 6 SDZ, društva Zavedni sosedje št. 158 SNPJ, Kluba Ljubljana, krožka št. 3 Progresivnih Slovencev, East Side Social kluba, pevskega zbora Slovan, ustanoviteljica pri dram. društvu. Naša zvezda ter delničarka A. J. centra, pri katerih ustanovah je bila jako aktivna. Rojena je bila v Toplicah na Dolenjskem, kjer zapuščila sestro Vero in več sorodnikov. Tukaj je bivala 48 let. Pogreb bo danes zjutraj ob desetih iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. in nato v družinsko grobnico na Euclid pokopališče.

Joseph Byrne

V Charity bolnišnici je umrl Joseph Byrne, star 72 let, stanujoč na 1665 E. 22 St. Tukaj nima bližnjih sorodnikov. Pogreb danes zjutraj iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. in od tam na Calvary pokopališče.

Frank Homovec

Danes ponoči ob 12:55 je umrl Frank Homovec Jr., 1255 E. 61 St., Bil je 48 let star. Pogreb bo iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti pozneje.

Predsednik Eisenhower
je prodal 35 krav-
mlekaric

GETTYSBURG, Pa. — Predsednik Eisenhower je te dni prodal 35 krav-mlekaric, ki jih je imel na svoji tukajšnji farmi. Med temi kravami jih je bilo 18 čistokrvne holsteinske pasme, 17 pa guernseyk. Sedem holsteinskih krav je obdržal za famo svojega sina.

Te krave so bile glavni vir dohodkov njegove farme, ki obsega 189 akrov in ki leži na višini, s katere je razgled na gettysburško bojno polje.

Ne zataknite si jezika! CHICOPEE, Mass. — Tukaj je bil potrjen k vojakom mlad dijak grškega porekla, ki se piše: Lambros A. Pappatorian-filosfopoulos. Na kratko mu pravi Mr. Alfabet ali pa Pappas.

Vremenski

prerok
pravi:

Harold E. Stassen, načelnik

"THE NEW YORK TIMES" je objavil življenjepis in dosežanje javno delovanje novega načelnika za Vzajemno varnost, Harold Edward Stassena, ki je v novi vladi odločilna osebnost glede delitve in uporabe ameriške pomoči raznim državam.

Stasen je bil governor države Minnesota, večkratni kandidat za predsednika Združenih držav in v zadnjem času predsednik Univerze Pennsylvania. Komaj 45 let star je bil izvoljen za go-

SILEN POTRES
V IRANU

V vasi, ki je štela 1,500 prebivalcev, je ostalo živih samo 50 ljudi.

TEHERAN, Iran. — V severovzhodnem Iranu je bil v soboto tri minute trajajoč potres, v katerem je bilo v neki vasi ubitih 1450 prebivalcev od 1500, kolikor jih je štela vas, kakor je sporočil teheranski radio.

Prav tako so bile hudo prizadete tudi druge vasi v Elburz pogorju.

V vasi Poroud je ostalo od 1500 prebivalcev samo 50 ljudi živih. Vas sama je bila izravnanana z zemljo.

Središče potresa je bilo v šarudu, v provinci Mazandaran.

Vas Poroud je bila skoraj odrezana od ostalega sveta. Najbližja železnica in cesta je oddaljena od vasi 50 milj in se jo lahko doseže samo peš ali jezdeci na mežgih skozi skalne gorske prelaze.

Hiše v vasi so bile izgrajene iz blata, presušene na soncu in pomešanega z gnojem. Zao-stalost prebivalstva in razmer je bila neverjetna.

Gerhart Eisler pribežal
v zapadni Berlin
iz vzhodne zone

BERLIN. — Zapadnoberlinski časopis Telegraf je v soboto sporočil, da je Gerhart Eisler, od-stavljeni glavni komunistične propagande v sovjetski zoni, po-begnil v zapadni Berlin.

Kakor poročajo informirani krogi, je Eisler pribežal v Berlin pred nekaj dnevi, da izbegne are-tacijo, ki mu je grozila. Zdjaj se po vsej priliki skrivaja pri svo-jih prijateljih v zapadnem Ber-linu.

Eisler je svoje čase povzročal mnogo preglavic ameriški vladi, ko se je nahajal tukaj, kjer je bil eden glavnih komunističnih voditeljev in propagandistov, dokler ga niso leta 1949 zaprli in obsodili, toda je s poljskim par-nikom Batory-jem pobegnil v Nemčijo, kjer so mu komunisti zdaj tako grenko poplačali nje-govo delo za njihove koristi.

Povodenj na Sumatri

SINGAPORE. — Indoneški konzul je sporočil, da je bila v pokrajini Achin na Sumatri ve-lika povodenj, ki je zahtevala 69 človeških življenj ter povzro-čila veliko materialno škodo.

Plemenske koze za
Formozo

TAIPEH, Formoza. — Naci-onalistična vlada bo uvozila 110 angorskih koz iz Zdr. držav, da izboljša svojo kozjerejo.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

ŠOLA (slovenska sobotna). Druga skupina prepíše berilo Volk in lisica (Setev 59 in berilo večkrat prebere. — Tretja skupina prepíše in večkrat prebere berilo "Tvoja molitev" (Naša beseda 30). Četrta skupina prebere berilo "Pust in post" (Naša beseda 79). Iz tega berila poiš-čite vse samostalnike. — Peta skupina prebere berilo "Kralj Matjaž" (Naša beseda 120) in napiše spis o kralju Matjažu.

POSTNE PRIDIGE. — Škof dr. Gr. Rožman ima letos post-ne pridige v cerkvi sv. Vida vsak torek ob pol osmih zvečer. Vsi clevelandski Slovenci vab-ljeni. — Župnik Rev. L. Baznik pridiga v angleščini vsako sredo ob pol 8 zvečer (O zakonu in pripravi nanj). Vabljeni so vsi nad 16 let stari.

Usoda Rosenbergov
bo najbrž danes
odločena

Zvezni sodnik Kaufman bo verjetno danes določil nov datum njune eksekucije.

NEW YORK. — Zvezni sod-nik Irving R. Kaufman je v so-boto izjavil, da bo v ponedeljek (danes) določil dan eksekucije zakoncev Rosenberg, katerima bo dal najbrž samo še rok enega tedna. Rekel je, da bi se z "dolгим zavlacanjem ničesar ne doseglo, razen podaljšanje duševnega trpljenja obsojenec, ki bi se udajala praznim upom in varljivim nadam."

Sodnik Kaufman je podal to-zadevno izjavo, ko se je pojavil pri njem Emanuel H. Bloch, od-vetnik in zagovornik obsojenih Rosenbergov, ki je prošil za od-ložitve datuma njune eksekuci-je za mesec dni ali dva.

Sodnik Kaufman je predse-doval procesu Rosenbergov, ju ob-sodil na smrt ter odredil kot dan njune eksekucije 14. januarja. Justifikacija pa je bila odložena, ker sta obsojenca apelirala na predsednika Eisenhowerja, ki jima je v sredo odklonil pomilo-stitev.

Dasi je predsednik Eisenho-wer zadnja instanca, na katero se je odvetnik obrnil, ker je iz-črpal že vse ostale zakonite vi-re, je dejal, da se bo še enkrat obr-nil na Najvišje sodišče, pred ka-terim je bil ta slučaj že dvakrat, kar je izredno in neobičajno. — Najvišje sodišče verjetno ne bo o zadevi več razpravljalo.

Spopad med komunisti
in nacionalisti

MACAO. — Približno 40 milj od Hong Konga so se spopadle male ladje nacionalistov in ko-munistov.

Rdeči pripravljajo
obrambo proti
Čangkajšku

Eisenhowerjeve izjave so našle glasen odmev pri komunističnih oblasteh.

TAIPEH, Formoza. — Nacio-nalistični premier Chen Cheng je izjavil v razgovoru s poroče-valcem Scripps - Howardovega časopisja Oland D. Russellom, da so kitajski komunisti pričeli rearanžirati svoje čete v južni Kitajski, kar je posledica zad-njih Eisenhowerjevih izjav.

Na jug je prispelo mnogo jet letal. Zelo ojačujejo otok Hai-nan ob indo-kitajski obali. Iz nekaterih okrajev, ki leže na-sproti Formoze, je bilo civilno prebivalstvo premeščeno v no-tranjost dežele, je rekel premi-er, čigar informacije temeljijo na poročilih inteligenčne službe.

"Doselej ni bilo še nikakih po-ročil o premeščanju čet iz Mand-žurije", je dejal. "Sicer pa tudi ni pričakovati, da bi pošiljali na-domestilne čete za ojačenja v Koreji. Kakor vidite, so Eisen-howerjeve izjave že dosegle ne-kaj dobrega."

Izginotje letala
z 41 potniki nad
Mehiškim zalivom

Potniki so bili na potu iz Miami-Tampa v Floridi v New Orleans.

TAMPA, Florida. — Veliko potniško letalo, na katerem je bilo pet članov posadke in 41 potnikov, je izginilo nekje nad Mehškim zalivom. Potniki so bili namenjeni v New Orleans k tako imenovani Mardi gras proslavi.

Uradniki letalske družbe so izjavili, da je bilo na letalu ko-maj toliko goriva, da bi se le-talo lahko obdržalo v zraku do 11:30 v soboto ponoči.

Ladje obrežne straže in letala so pričela nemduma iskati po-grešano letalo. Med člani posad-ke je bila tudi letalska strežnica (stewardess) Betty Baucom, ki je bila leta 1950 proglašena za kraljico Miami Beach.

Štirikrat "okoli sveta"

CLEVELAND. — Če bi Ho-ward McBride pred 32 leti začel hoditi v ravni smeri, bi bil pri-šel že štirikrat okoli sveta. Ali pa bi lahko premeril pot iz Cle-velanda v New York in nazaj 100krat, v San Francisco in na-zaj pa 400krat.

On je namreč pismonoša in bo šel 28. februarja v polkoj. Star je 57 let in je prehodil vsega skupaj v svoji službi nad 100,000 milj.

Razne drobne novice
iz Clevelanda in
te okolice

Iz bolnišnice—

Mrs. Louise Schuster, 520 E. 103 St., se je vrnila iz bolnišni-ce in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave. Je še vedno pod zdravniško oskrbo in želi obiskov. Morala bo ponovno v bolnišnico na operacijo.

Asesment—

Društvo sv. Marije Magdale-ne št. 162 KSKJ pobira nocoj med 6. in 7. uro v šoli sv. Vida asesment.

V bolnišnico—

Mary Stergar, 3764 E. 77 St., se je podala v Marymount bol-nišnico na operacijo. Želimo ji naglega okrevanja.

Tečaj za angleški pouk
v Jugoslaviji

WASHINGTON. — Tukajšnji list "Washington Post" poroča: Univerza Georgetown v Wa-shingtonu je dobila prošnjo, da organizira dve šoli za poučevan-je angleškega jezika v Jugosla-viji. Obe šoli bosta potrebni, da bi se pospešilo delo Agenci-je za vzajemno pomoč. To de-lo zaostaja, ker je premalo pre-vajalcev. Načrt bo izveden pod vodstvom dr. Leona E. Doster-ja, direktorja instituta za tuje jezike na Georgetown Univer-sity. Spremljala ga bosta pro-fesorja Rlos McDonald in Bar-bara Anne Krader. Pouka se bo do udeleževali posebno tudi ju-goslovanski tehniki in inženir-ji, ki bodo določeni, da pridejo potem v Združene države nada-ljevati tehnične študije.

Nacionalisti pogreznili
rdečo topničarko

TAIPEH, Formoza. — Kitaj-ski nacionalistični gerilci so po-greznili eno komunistično top-ničarko, dve nadaljni so zasegli ter pobili nad 100 komunistov v pomorski bitki v Wanchow za-livu. Bitka se je vršila v ponedel-jek popoldne, ko so nacionalisti patrolirali vode ob Chekiang provinci.

NAJNOVEJŠE VESTI

NEW ORLEANS. — Reševal-ne ladje so našle na morju nekaj razbitin pogrešanege letala, ki je strmoglavilo na morje v Mehškem zalivu s 46 osebami na krovu. Do-slej so potegnili iz vode 15 trupel ponesrečencev.

NEW YORK. — Radijski po-ročilo je naznanilo, da se na Sredozemskem morju potap-lja italijanska motorna lad-ja Tripolitania in da je bilo vseh 119 potnikov in članov posadke rešenih.

BURTON TOWNSHIP, O. — Včeraj so utonili trije otroci v starosti 10, 11 in 13 let, ko je avtomobil, v katerem so se nahajali in katerega je vozil njih 72 let stari oče Carl Wolfram, zletel s ceste v Cuyahoga reko.

WASHINGTON. — Danes se bosta sestala v Beli hiši predsednik Eisenhower in Adlai E. Stevenson, poraže-ni demokratični predsedniški kandidati.

SEOUL. — Gen. M. D. Taylor, novi poveljnik osme armade v Koreji, je rekel, da si nič bolj ne želi, kakor da bi pričeli komunisti v Koreji ofenzivo. Rekel je, da ima pripravljenih zanje nekaj presenečenj.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 32 Mon., Feb 16, 1953

Hrvatje in Srbi - ustavite streljanje!

Hrvaško srbski spor in njegovi izrodki morajo boleti vsakega trezno in krščansko mislečega Hrvata, Srba in Slovenca. Če prebiramo nekatere časopise na tej ali oni strani, vidimo, da iz njih veje le sovraštvo in sramotenje nasprotne strani. To je prava psihoza mržnje, ki kaj lahko povzroči še večjo nesrečo in celo pogin obeh narodov.

Nihče ne more trditi, da je bil hrvaški narod pred prvo svetovno vojno sovražno razporejen napram pravoslavim Srbom, ki so imeli na hrvaškem ozemlju bivše monarhije popolno versko, kulturno, politično in gospodarsko svobodo. Madžari so sicer skušali nahujskati Srbe proti Hrvatom in jih vpreči v svoj velemađžarski politični voz, toda odgovor na to je bila srbsko-hrvaška koalicija, v kateri so Hrvatje in Srbi vodili skupno svojo narodno politiko. Torej Hrvatje niso prinesli v Jugoslavijo kakšnega sovraštva do Srbov.

Tudi na srbski strani je bilo ves čas kraljeve Jugoslavije dosti plemenitih mož, ki so obsojali nasilja proti Hrvatom. Ob času diktature so sedeli poleg Hrvatov in Slovencev tudi Srbi v ječah radi svojega federalističnega mišljenja. Ko je bil leta 1933. obsojen dr. Maček na večletno ječo, so prišli obiskat njega, zaprte Hrvate, Slovence in Srbe ostentativno vsi trije voditelji srbskih demokratičnih strank, Davidović, Trifunović in Joca Jovanović, da so tako protestirali na očiten način proti diktaturi.

Po smrti kralja Aleksandra se je pričelo resno delo za sporazum pod princem — regentom Pavlom, ki so ga odobrvali mnogi Srbi. Žal je bilo vse to delo z izbruhom vojne uničeno. Izbruhnili so nato žalostni pojavi sovraštva in pokolja, ki so omogočili komunistično revolucijo in oblast komunizma v državi.

Ti izbruhu sovraštva se nadaljujejo ves čas emigracije. Del časopisja na tej in na drugi strani sedaj podpihuje te strasti z neprestanimi očitki, sramotanjem in zbadanjem. Tu beremo očitke o "srbokomunizmu," ki terorizira hrvaški narod, na drugi strani zopet o ustaštvu in njegovih pokoljih in o "paranoji" Hrvatov.

Trezen človek bi mislil, da se bodo duhovi dvanajst let po skupni nesreči in sedem let po skupni emigraciji vsaj nekoliko streznili, toda strast sovraštva v nekaterih listih na obeh straneh še skoro vedno bolj raste.

Komu vse to koristi? Edino le komunizmu in sovražnikom obeh narodov. Vse to čitanje in neprestano navajanje grehov in zločinov te ali druge strani jemlje obema narodoma in vsem jugoslovanskim narodom pred vsem svetom le ugled. Kdo nas bo še smatral za resne ljudi, če bere vse te izpade strasti?

Oboji trdijo, da so kristjani. Kakšno krščanstvo pa je to, ki nosi le strup sovraštva in maščevanja?

Ali ni to neizrečeno slabo izpričevalo za to krščanstvo, ki ni moglo s pravico in ljubeznijo urediti razmer med obema bratskima narodoma? Komunizem je mogel zediniti pravoslavne Srbe in "katoliške" Hrvate v skupno borbo, to "krščanstvo" pa ni moglo preprečiti pokoljev in umiriti duhov celo v emigraciji.

Kljub vsemu temu pa trezni in res, krščansko misleči ljudje na obeh straneh z žalostjo obsojajo vse te pojave in iskreno žele, da bi prišlo čim prej do končnega sporazuma med obema narodoma. Ti jasno vidijo, da je sporazum nujno potreben za Hrvate in Srbe. Če bi ta psihoza sovraštva živela in nadaljevala svoje delo, se kaj lahko zgodi, da se bosta oba bratska naroda uničila v medsebojnem klanju, katerega začetek je bil leta 1941. Kdo bo imel koristi na tem? Ali bo mogel hrvaški narod organizirati svojo lastno državo na pogorišču in morišču svojega naroda? Ali bo mogel ohraniti srbski narod svojo samobitnost po vseobčnem pokolju, ki kaj lahko zopet izbruhne? Poldrug milijon ljudi in življenj sta oba naroda izgubila radi tega nesporazuma, ali naj jih izgubita še vsak en milijon?

Čast, krščanstvo in lastna korist narekujeta obema narodoma, da se sporazumeta na krščanski podlagi pravičnosti in ljubezni ter na priznanju obojestranske narodne suverenitete. Saj danes menda ni pametnega Srba, ki bi ne priznal hrvaškemu narodu lastne in suverene države. Gre le za to, kako naj bi oba naroda uredila medsebojno razmerje: ali naj gresta popolnoma narazen, ali naj bi se kot suverena naroda vključila v državno zvezo. Pa tudi, če se popolnoma ločita, je potreben sporazum, da se prepreči še večje gorje in morda celo medsebojno uničenje.

Če pa se hoče doseči kakršenkoli sporazum, je predvsem potrebno, da se med obema narodoma ustvari za to potrebno ozračje, premirje, da se ustavi medsebojno streljanje v časopisju.

Katoliški Francozi, Belgijci in Holandci so ponudili spravo svojim velikim sovražnikom — Nemcem, katerim v nesreči celo pomagajo.

V svoji zadnji božični poslanici hrvaškemu narodu je dal njegov predstavnik dr. Maček z obsodbo vsakega nacionalnega šovinizma in sovraštva v politiki krasen zgled umerjenosti, strpnosti in spoštovanja do političnih nasprotnikov. Temu zgledu naj bi sledili tudi predstavniki srbskih

političnih strank. Naj bi tudi hrvaško časopisje v emigraciji sledilo zgledu hrvaškega voditelja, prenehalo z napadi in ponudilo srbskemu spravo. Mislimo, da bi bili za tak korak najprej poklicani sinovi apostola krščanske ljubezni, hrvaški frančiškani v svojem časopisju. To bi bila res gesta krščanske ljubezni, kateri bi se ne mogel nihče ustavljati.

M. Š.

BESEDA IZ NARODA

Joliet, Ill. — Politični cirkusi so za nami. Od lanskega junija naprej pa dosedaj, so bile v ospredju vseh dogodkov novice, ki so se tikale zgolj političnih strank v Ameriki. Že pred konvenčne kampanje obeh strank so bile dokaj ostre in živahne. Po strankinih konvencijah, pa sta obe stranki dvignili močno kampanjo, druga proti drugi, dokler ni ljudstvo z glasovnicami odločilo v novembru, kdo naj bo pooblaščen za prihodnja štiri leta voditi deželo.

Volitve so marsikoga razočarale. Kdor je trezno računal, je mal v upoštevanje sedanje razmere z razmerami pred dvajsetimi leti, ta ni mogel drugače soditi, kakor da bo ljudstvo zopet poverilo mandat vlade demokratom v roke. Kakor so pa pokazale volitve, so odločevali pri odločanju volilcev, kam se bo kdo nagnil z glasovnico, drugi faktorji. Ti faktorji so bili:

a) Vtihotapljevanje komunistom naklonjenih ljudi v razne urade in prevelika brezbriznost vlade, da bi to ustavila in zajezila.

b) Vojna v Koreji, ki se vleče naprej in ni izgleda kedaj se bo zaključila.

c) Slaba in nesposobna ameriška politika v Kitajski, ki je zaigrala čangajška in dovolila, da so komunisti pri tem zmagali.

d) Ogromno trošenje denarja za oboroževanje raznih dežel proti komunističnemu zlu, kljub temu, da ni nobenih res kaj vidnih koristnih rezultatov.

f) Neprestano dviganje davkov.

Povdarjenje teh peterih faktorjev v kampanji je osvojilo marsikatero uho, da je prisluhnilo, verjelo in sugeriralo razumu, da naj voli za spremembo. Tako smo prišli do spremembe. Večina naroda je odločila in demokratični ljudje, za kar se Amerikanci smatramo, se večini udajo. Večina ljudske volje je tako odločila. Zdaj smo z večino vsi dolžni sodelovati, kajti vlada in njen predsednik ni samo predsednik in vlada ene stranke, marveč vse dežele, vseh državljanov. Zato smo vsi dolžni podpirati vlado in ji pomagati, posebno še v sedanjih nevarnih in viharinih časih.

Dasi imamo v Washingtonu zdaj drugo stranko na vladi, nove ljudi in nove glave, nabrže v našem gospodarstvu vsaj za par let ne bo posebnih sprememb. V marsičem so sploh hitre spremembe nemogoče. Razni mednarodni dogovori sklenjeni za daljše dobe naprej, bodo ostali v veljavi. Tako tudi marsikaj drugega. Razne spremembe pa znajo priti ščasoma, kakšne, to pa moramo počakati, da se bodo njih slabe ali pa dobre strani pokazale v praksi.

Zanimivo je le to, kako se da ljudsko mnenje zazibati od časa do časa, da se obrne v drugo stran in izrazi željo po spremembah. V Ameriki imamo sicer že neko čisto samosvoj raso, ki se je zllila skupaj iz vseh raznih narodov in plemen. Ampak vpliv prevladuje še vedno anglosaški. Šola in vzgoja pravijo, da

sta tvornici, v katerih se oblikuje značaj in duh vsakega naroda. Šolstvo v Ameriki je sicer samosvoje, to je samostojno, vendar vodi v njem anglosaški duh. Vsaj na visokih šolah je to precej vidno. Ta duh je sicer neizprosno, kadar gre za njegovo veljavo in za veljavo anglosaštva. Na zunaj za drugi svet je pa takega značaja, ki vodi in veleva: delaj tako, kakor kaže in v kolikor je koristnonosno. Zato smo videli Angleže v Evropi vedno v ulogah raznih kramarjev. Amerikanci daleč niso taki koristolovci kot Angleži. Tudi tako prefrigani diplomatice niso. So pa zelo dovzetni za vpliv angleške politike in v tem oziru že dolgo nekam sledimo toku angleške politike.

Po prvi svetovni vojni so angleški volilci zavrgli konservativce in liberalce in so se izročili laboritu McDonaldu. Mi v Ameriki smo jim sledili še le leta 1932, da smo republikancem obrnili hrbet in izvolili demokrate, ki so vladali zadnjih dvajset let. V Angliji so se med vojno zatekli h konservativcu Churchill, ki je začel dvigati dva prsta v zrak v obliki "V", kar je bil simbol zmage. Po vojni pa je zopet poslal angleški narod konservativce v pokoj in izročil vlado in vodstvo Atleeju in njegovim laboritom. Ti so začeli podžavljati industrijo in drugo. Davki so rasti in odpor proti temu je zopet poslal laborite v pokoj in poklical nazaj konservativce in zdaj že postarenega Churchilla, ki se zopet muči s težavami starega britanskega kraljevstva. Ta duh se pa zdi, da je osvojil tudi nas, šepatajoč nam, dovolj je newdealskih novotarij, dovolj tega in onega hajdimoz nazaj na republikanskega slona, jezdenja na magarcu je dovolj. In tako imamo zopet v Washingtonu republikance. Bo tako ali tako, spremembo smo želeli, sprememba je prišla in z njo se moramo zadovoljiti vsi. Zdaj pošteno sodelujmo in opazujmo. Čez štiri leta, vsi, ki bomo dočakali, bomo pa zopet kot volilci sodniki in bomo sodili.

— To je pa redk slučaj. Dogodil se je našemu rojaku Alojziju Štefaniču, ki stanuje na 1325 North Prairie Ave. Blizu jeklarne na State St. je "parkal" Štefanič svoj avto. Enkrat med 10 uro zvečer in sedmo uro jutraj so mu nepoznani lopovi ukradli avtomobil in ga odpeljali. Ko je Štefanič zaznal, da mu je nekdo odpeljal avto, jo mahne na policijsko postajo v Joliet in tam policijskemu uradniku sporoči dogodek, da mu je avto zginil. Komaj je Štefanič sporočil uradniku dogodek, se ta že oglasi in odgovori Štefaniču nazaj: Že pol ure poskušamo, da bi vas obvestili. Urad državne prometne policije je nam sporočil pred malo časom, da je vaš avto z vašo licenčno številko 268-297 najden v Springfieldu na nekem nedovoljenem kraju za "parkanje." Štefanič se je temu obvestilu ne malo začudil. Kdor mu je avto ukradel se je z njim fural do Springfielda 130 milj daleč, ponoči, nato je avto pustil na cesti v Springfieldu in tam ga je policija zjutraj ali ponoči našla. Avto je bil še v dobrem stanu. Štefanič je šel po avto. Kdo je bil pa lopov, ki mu ga je ukradel se pa še danes ne ne.

— Pred nedolгим je umrl tu rojak Jože Umek, star 62 let. Bival je v Troy township blizu Joliet. V Jolietu je bival kakih 35 let. Zapušča štiri brate, Johna in Antona v Jolietu, Mar-

Frances K.

Darilni paketi za Jugoslavijo, ali so res oproščeni carine?

Ameriška Domovina od preteklega petka je na prvi strani objavila vest iz New Yorka, da je "bila podpisana pogodba v Beogradu, po kateri so vsi darilni paketi, ki pridejo iz Združenih držav v Jugoslavijo, oproščeni vseh carin in davkov."

Vem, da se ta trditev ponavlja križem Amerike in vem, da je bila že velikokrat objavljena na ljubljanskem radiju, pa najbrž tudi v časopisih križem Jugoslavije ponavljana. Verjetno ljudje nasedajo tem poročilom in se ne drže več carinskih predpisov, ki so stari že kako leto dni ali več. Zato bo prav, če Ameriška Domovina objavi tudi drugo plat zvona, ki jo želim jaz udariti, da ne bo prevelikih zmešnjav. Naj povem, da sem jaz ena tistih, ki pošiljam veliko število paketov svojem v Jugoslavijo in tudi dobivam dosti poročil, kako paketi prihajajo in kaj je glede carine.

Takoj poudarim, da jaz pošiljam le take pakete, ki po zgornj omenjeni carinski uredbi niso podvrženi carini. Radi tega ne dobivam veliko pritožb, češ da moje pakete visoko carinijo. Vem pa, da je takoj carina, če mi vse natanko po predpisih. Naj bo tudi kaj ponošenega, na primer lepa "second hand" suknja, če je le mogoče kako "dognati", da je suknja prav za prav nova — že nabijejo nanjo carino.

Jasno kot beli dan mi pa je, da gredo vsi paketi v carinarnico in tam jim do dna preiščejo srce in obisti. In sedaj vprašam: Če drži, da je carina odpravljena na "vse darilne pakete iz Amerike v Jugoslavijo" — čemu je treba, da vsak paket preiščejo cariniki? Iz tega bi jaz sklepal, da poročilo o odpravljeni carini ni kratko in malo ne drži.

Toda, bošče vprašali, kako naj pa ta ženska ve, da poslani paketi še zmerom gredo preko carinarnice?

Najprej vam rečem na to: Vprašajte tega ali onega, kogar pač hočete, ki pošilja pakete svojem domov, vsak vam bo vedel povedati, kako ga od doma obveščajo. In po večini vsi omenjajo carino, carinike, carinarno — in se pritožujejo nad to neljubeznivo uredbo današnje Jugoslavije.

Pa imam še vse večji in bolj močan dokaz. Nedavno mi je neki prejemnik mojih paketov poslal izresek iz ljubljanskega lista, ki se v njem cariniki perejo in opravčujejo. Izresek ni datiran, zato ne morem povedati bolj natanko, kdaj je bilo to tam tiskano. List začinja stvar z naslednjimi besedami:

"Uredništvo je prejelo in tudi objavilo že več pritožb prejemnikov paketov iz tujine, da so bili paketi raztrgani, vsebina pa vsa pomešana in raztresena, tako da je postala v mnogih primerih neporabna. Nekateri so se pritoževali tudi radi prevelikih omerjenih carine. Tudi sicer vlada v naši javnosti neopravičeno mnenje, da so vsega krivi carinski in poštni uradniki, ki opravljajo manipulacije ob carinjenju teh paketov. Na te pritožbe smo prejeli od carinarnice v Ljubljani in carinske pošte Ljubljana II obširno pojasnilo, iz katerega posnamemo: ..."

Ne mislim tu podajati ostalih odstavkov iz dotičnega izreka. Samo to vprašam: Če je carina odpravljena po neki "pogodbi med Ameriko in Jugoslavijo," zakaj in čemu se cariniki perejo, zakaj in čemu se sploh objav-

tina v Detroitu in enega pa v starem kraju. Tam tudi dve sestri. Pokopan je bil iz cerkve sv. Jožefa na pokopališču sv. Jožefa. Sorodnikom sožalje, pokojnik pa naj počiva v miru!

Pozdrav vsem naročnikom, pa še drugič kaj.

Tone s hriba.

bijo stvari pomešane in zavoje raztrgane.

O razmerah v stari domovini

Chicago, Ill. — Pred kratkim sem prejela pismo iz starega kraja, v katerem mi pišejo o velikanskih davkih, ki jih nalaga Titova vlada kmetom. Tako mora plačati navaden bajtar 4,000 dinarjev davka na leto. Oni, ki ima pol grunta plača po 38,000 dinarjev na tri mesece, manjši po 25,000 din. Neki sosed je moral plačati za prepis posestva sinu 75,000 dinarjev, pa stvar še kljub temu ni urejena. Le kje naj ubogi kmet uzame vse te velikanske vsote, ko nima kaj prodati. Cilj tega velikega obdavčenja je: spraviti ljudi v zadrugo.

V naprednih časopisih čitam včasih, kako nekateri mlatio prazno slamo in privoščijo kmetom v starem kraju vse najslabše češ, ko smo bili še tam smo morali pri njih služiti. Vprašala bi, koliko pa imajo revni ljudje koristi od onih kmetij, ki jih je vlada zaslegla. V ljubljanskih časopisih, ki mi pridejo včasih v roke, berem, kako se doma jeze nad tem, kar se je zgodilo z velikimi posestvi okoli Maribora. Poprej so ljudje na teh posestvih delali skozi vse leto in tudi zaslužili. Hlevi so bili polni živine, po dyorščih in okoli hiše je bilo na stotine kokoši in druge perutnine. Kmet je imel kaj prodati in je lahko tudi kaj kupil. Danes ne more ne enega ne drugega. Kar je vlada ta posestva zaslegla, je vse uničeno.

Ljudje nočejo delati v zadrugah, ne potrudijo se, kot bi se na svojem. Zato je tudi vedna suša. Ko bi bili razdelili zemljo res med revne kmete, kot so obljubljali, bi gotovo vsak svoje dobro obdelal. Tako so pa vsi enaki reveži, vsi le kup beračev. To je komunistična enakost!

Komunistični ljubljanski časopisi sami priznavajo vse to. Tisti dopisniki naprednih časopisov naj bi se raje jezili na zavozenim gospodarstvom v Titovini, namesto da privoščijo tamkajšnjim kmetom vse najslabše.

Pozdrav vsem rojakom!

A. Benčan.

Vesti iz Slovenije

Dr. Franc Koblar je bil imenovan za novega rektorja Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani. Dr. Koblar je od ustanovitve te akademije na njej redni profesor.

Dr. Milko Kos, prof. na ljb. vseučilišču, je že šestdesetletnik. Ob tej obletnici so mu dnevnik v Ljubljani posvetili spominske članke.

Slovenijo je v letu 1952 obiskalo 30,000 inozemskih turistov. V letu 1951 jih je bilo samo 17,000. Od turistov je lani Slovenija dobila 100 milijonov dinarjev.

V Ljubljani so nedavno predvajali nov slovenski film "Svet na Kajžarju." Scenarij Ivan Potrč, režija Rrance Stiglic, snemal Ivan Marinc, glasba Ciril Cvetko, scenografija Tone Mlakar, ton Herman Kokove. direktor filma Dušan Povh. V glavnih vlogah Miro Kopač, Vika Podgorska, Betr Sotler, Tatjana Šenk.

Otok bleški — kinč nebeški je muzejsko društvo uredilo v muzej. Tako so zaprli tudi prelepo cerkvico, ki je bila mik za vsa koga, ki se je pojavil na obalah jezera in hotel potegniti za vrv zvončka, katerega glas je nesel želje proti oblakom. Tudi bleški grad je proglašen za kulturni spomenik, v katerem bo prikazana notranja ureditev srednjeveških gradov. Škoda, da bo k tem kulturnim drobtinam pridjal muzej, ki bo prikazoval "osvobodilno borbo" ali boljše: barbarstvo uničevanje resnične kulture in komunistično klanje po slovenski zemlji.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

Zgodbe turških navalov nam je natančno opisal Jakob Unrest, kanonik v Podkarnosu in župnik v slovenski fari na Dholici. Spisal je dve zgodovinski deli: koroško in avstrijsko kroniko. Prva ima nekaj odlomkov o vpeljavi krščanstva na Koroškem in prazgodovini deželnih prebivalcev, mnogo pravnih pravljic, dalje popis samostanov in najodličnejših plemiških družin in je manjše vrednosti kakor "avstrijska kronika," ki opisuje zgodbe habsburških vladarjev, zlasti cesarja Friderika III. in turških napadov, ki jih je Unrest sam doživel in jih zelo živo opisuje. Po vsej priliki sta bila oba ta dva moža Slovence po rodu, ali pa sta naš jezik vsaj dobro znala, ker sta delovala v slovenskem kraju.

Kako je bilo s slovenščino v srednjem veku?

Slišali smo, da je latinščina bila jezik izobražencev, v katerem so se pisale knjige in dolgo časa tudi vse pogodbe in javne listine. V tem se Slovenci niso nič razlikovali od svojih nemških sosedov, ki so enako zapostavljali svoj jezik in rabili v javnem življenju ugledno latinščino. Vendar je slovenski jezik tja do 13. stoletja užival velik ugled. Znanje slovenskega jezika po starodavnem običaju zaukazano. Vendar je to malo vplivalo na razvoj našega narodnega življenja, ker vojvodi in vitezi niso bili tesno združeni z domačim ljudstvom in niso ohranili njegovega slovenskega značaja, ampak so se vrgli po zgledu svojih nemških vrstnikov in se kmalu potujčili v jezik in življenje. Od konca 13. stoletja naprej je slovenščina javno služila le še preprostem narodu, imela je svojo veljavo v cerkvi pri verskem pouku in deloma tudi pred sodiščem.

Slovenskih slovstvenih spomenikov iz srednjega veka imamo zelo malo, večinoma so prevodi raznih molitev in obrednih obrazci, ki jih je ljudstvo moralo znati. Med najstarejše spomenike te vrste štejejo takozvane "brižinske odlomke". S tem imenom se navedejo trije spomeniki, ki so se našli v nekem zborniku nekdanje škofijske knjižnice v mestu Freisingen na Bavarskem. Prvi izmed njih obsega okomitno izpoved, ki jo je navadno ljudstvo molilo za duhovnikom po pridigi, drugi obsega kratko homilijo ali nagovor in tretji izpovedno molitev. Freisingški spomeniki nas vedejo nazaj v deseto in enajsto stoletje slovenske zgodovine. Poleg Akvileje in Solnograda je tedaj tudi freisingška škofija delovala za razširjanje krščanstva med Slovenci. Videti je, da so bile izpovedne molitve in nagovor prirejane za uporabo freisingškim duhovnikom, kadar so šli med Slovence. Prvi spomenik, ki po najnovejših preiskavah izvira iz konca 10. stoletja, je morda služil škofu Abrahamu, 957-994, ki je leta 973. dobil škofjeloško okolico in z njo mnogo slovenskih podložnikov. Pri drugih dveh odlomkih, ki se pripisujejo koncu 11. stoletja, pa je misliti na freisingškega škofa Ellenharta in njegovega kapelana Wathona, katerega nazivlje neki bavarski kronist celo "apostola Karantanije". Tak priročni spisi, kakor sta jih imela škofa Abraham in Ellenhart za

uporabo med Slovenci, tedaj niso bili nenavadni. Mnogi nemški škofje, ki so delovali med Slovani, so si dali napraviti zbirko homilij (pridig) in molitev, da so jih pridali na svojih misijonskih potovanjih, tako mezborski škof Verner in škof Brunon iz Oldenburga (1156). Tudi freisingški škofom je bilo na tem, da so mogli slovenskim podložnikom večkrat oznanjati besedo božjo v njihovem jeziku. Za take slučaje jim je dobro služila zbirka, kakršna je ohranjena v freisingških odlomkih.

Po teh skromnih pričah slovenskega pismenstva nimamo tje do 15. stoletja nič sledov. Edini pojavi slovenskega jezika v tem času so osebna in krajevna imena, ki so zabeležena po raznih listinah. V prvi vrsti je tu imenovati štitarski ali čedadski evangelij z imeni slovenskih romarjev iz 9. in 10. stoletja, ki ima za nas prilično isto vrednost, kakor krstna knjiga. Enako je mnogo staroslovenskih imen ohranjeno v bratovščinski knjigi šentpeterskega samostana v Solnogradu, kjer je bilo v zgodnjem srednjem veku za nas važno cerkveno središče in kamor so Slovenci radi romali. Tu čitamo poleg karantanskega vojvoda Adalberona, akvilejskih patriarhov Ursa in Peregrina lepa slovenska imena: Ljubota, Lepa, Hotimir, Vitoglav, Vitogoj, Radovina, Semigne, Kosan, Možič, Tihomira, Dobromisl, Pribila, Trdogoj, Debelogoj, Izbor, Nebomir, Mirica, Ljubšič, Dragovan, Črne, Trebil, Gojmir, Dobrožit, Ljubonja, Višimir, Semidrug, ter Ljubotun. Mnogo krasnih slovenskih imen imamo dalje ohranjenih na raznih kupnih in darilnih pogodbah, s katerimi so karantanski vojvodi, nemški cesarji, slovenski in nemški plemiči cerkvi ali posameznim osebam prepuščali posestva in ljudi na Slovenskem. Kako pristno slovensko življenje se nam kaže že v 11. stoletju v blejski okolici, kjer srečujemo svobodne slovenske veleposelnike: Nepokor, Prisnoslav, Vencegoj, Dobrogoj, Trebinja, Vojnoslav, Dobrisko, Godešlav. Enaka imena imamo zabeležena tudi po Gornjem Koroškem in Štajerskem tja do konca 13. stoletja. Pričajo nam še danes o izrednem bogastvu nekdanjega slovenskega jezika in njegovi lepoti, pa tudi kažejo na njegovo tesno sorodstvo z drugimi jugoslovanskimi narečji, pri katerih so se slična poznamenovanja do danes ohranila. Čimbolj se je širil tuji življenjski slovenskih pokrajinah, tem bolj so se izgubljala pristna slovenska imena. Najpoprej so se izpodrinile domačinke po dvorih slovenskega plemstva, ki se je že v 10. in 11. stoletju oprijelo tujih imen, potem po mestih in trgih, kjer sta obrt in trgovina pospeševala tuje naseljevanje. Najdalj so se ohranila med preprostim ljudstvom na deželi in v goratih krajih. Listine 14. in 15. stoletja nam pričajo, da so Slovenci že tedaj dajali otrokom ista osebna imena, kakor dandanes. V koroškem rokopisu iz 15. stoletja nahajamo poleg sedaj navadnih krstnih imen: Jera, Neža, Urša, le še eno staro slovensko ime: Svetka, katero smemo prištevati najstarejšim ženskim imenom, kakor so bila: Blagica, Cvetka, Dobrica, Ljutica, Slavka, Zorka, Živka.

(Dalje prihodnjič)

— Najdaljši železniški predor na svetu je Simplon na francosko-italijanski meji.

1953	FEB.	1953
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

MAREC

15.—Cerkni pevski zbor Illirija bo podal v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob 7:30 zvečer kantato "Kalvarija".

22.—Glasbena Matica prireja ob 4. pop. v SND na St. Clair Ave. koncert, na katerega spo-

redu so Rossinijeva Stabat Mater in slov. narodne pesmi.

22.—Pod pokroviteljstvom Kluba društev AJC na Recher Ave. kaže A. Grdina slike domovnih prirediteljev.

AVGUST

9.—Ohijski KSKJ dan na farmi društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ.

Brzjav je zastarel

Televizija in fotografija sta omogočili nov aparat, ki je v stanju prenesti na razdaljo tisočev milj do 50,000 besedi v eni sami sekundi.

Brzjav se bo kmalu začel umikati novemu izumu, ki je dobil ime "ultrafax". Dober telegrafist lahko z novim aparatom odda 45,000 besed v sekundi. Ultrafax je nedavno v Washingtonu ob prvi javni preizkušnji v dveh minutah in enajstih sekundah oddal vse besede romana "Nevihla je prihrumela" z 1,030,000 besedami. — Strokovnjaki pa so izjavili, da bi oddajal dvakrat hitreje, če bi imel boljši vir energije. Ko deluje novi aparat z vso zmogljivostjo, lahko odda v sekundi 30 strani ali besedilo cele knjige v času, ki bi bil človeku potreben, da bi jo samo prelistal.

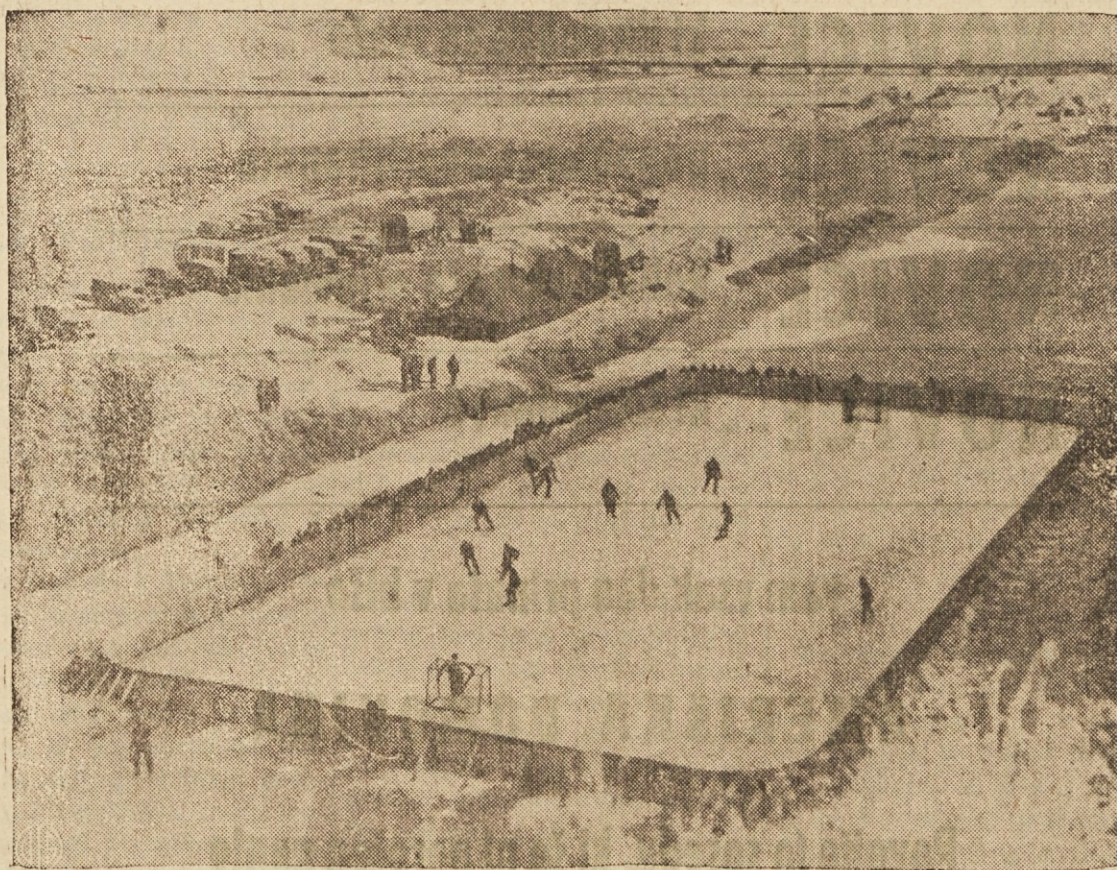
Ultrafax je proizvod dveh industrijskih panog: televizije in

fotografije. Način oddajanja je preprost. Besedilo, ki ga hočemo oddati, natiskamo v obliki lista in fotografiramo, potem pa osvetlimo pred televizijsko kamero, ali pa več strani drugo za drugo na prenosnem traku vlečemo pred objektivom kamere. Na strani sprejema je treba pred televizijski sprejemnik postaviti posebno filmsko kamero, ki sprejema slike, ki se pojavljajo na plošči sprejemnika in ki jih hitro razvijejo v kopije naravne velikosti.

Ker deluje ultrafax s slikami, ne pa z abecedo, lahko pošiljamo z njimi slike, znake ali risbe vsake oblike. Tako lahko v San Franciscu izhajajoči kitajski časnik pošilja naročniku

W. CHURCHILL ZASAJA DREVO — Pri eni izmed slavnosti v času svojega odmora na Jamaici je britanski ministrski predsednik zasadil v Prospectu na posestvu Sir Harolda Mitchell Bart spominsko drevo — mahagoni.

KOT DOMA — Čeprav so vojaki 25. kanadske brigade več tisoč milj od doma, vendar niso izgubili svojega veselja do hokeja. Na zamrznjeni reki Imjin v Koreji so si zgradili igrišče, ki ga vidite na sliki.

v Chicagu, čeprav pri tem zaposleno osebje ne zna nobene kitajske besede. Fotografije, osnutke in umetniška dela lahko oddajajo iz mesta v mesto čez ves kontinent ali čez morje s hitrostjo 299.274 km na uro.

Ultrafax je že toliko izpopolnjen, da za množično uporabo ni več ovir. Edina ovira je tehničnega značaja. Primanjkuje namreč ustreznih naprav, televizijskih aparatov. Ko bo televizijsko omrežje razpredeno po vsem svetu, se bo začela tudi množična uporaba novega oddajnega in sprejemnega aparata. Že zdaj pa je ta izum potisnil v ozadje faksimile. Ker potrebuje ultrafax samo tridesetinko sekunde za prenos ene strani časnika, ga bo treba samo vključiti v televizijski sprejemnik, pa bo prenašal posamezne strani časnikov, da bodo ljudje kar med televizijskim programom brali, kaj je doma in po svetu novega.

Ultrafax je najbolj nevaren brzjavu. Brzjav s svojim sistemom pik in črtic ne bo mogel tekmovali z avtomatom, ki odda v minuti milijon besed in ki se ne more zmotiti. Brzjavne družbe določajo tarife po številu besed, ultrafax pa lahko odda celo stran kakor lahko tudi posamezno besedo, tako da bodo brzjavke kmalu odveč. Novi aparat ogroža celo notranje komunikacijske zveze in teleprinterje v tovarnah. Iz pisarne lastnik oddaja poročila, naročila in razne risbe. Zračna pošta, ki se nam zdi zelo hitra, je v primerjavi z ultrafaxom pravi polž. — Pismo lahko z njim pošljemo čez morje, seveda če so na razpolago ustrezni kabli, prej kakor bi prižgali motorje potniškega letala.

The Cleveland Electric Illuminating Company

Iz poročila The Cleveland Electric Illuminating Company je razvidno, da je družba lani napravila \$12,670,000 ciste-ga dobička. To je bilo mogoče le zaradi tehničnega in gospodarskega vodstva podjetja.

Na vsako delnico bo letos izplačanih \$4.13 dividend, med tem ko so znašale dividende za leto 1951 le \$3.68.

Družba gradi v Eastlake novo elektrarno, ki bo dajala 583,000 kilovatov energije, ko bo leta 1955 popolnoma v obratu.

Naše mesto rabi vedno več električne energije in potrebne so nove naprave. Treba je vsakovrstne opreme, ki jo pa zaradi nevarnosti vojne in z njo zvezanega oboroževanja ni mogoče vsak čas dobiti.

Lani je bila električna energija v deželi povečana za šest milijonov kilovatov, za letos je predvideno povečanje za 12 milijonov. Izvedba teh načrtov bo stala blizu tri milijarde dolarjev.

Novost v zračnem prometu

Neka angleška radijska trdka dela zanimive poskuse z avtomatskim zemljevidom na posebni plošči. Take plošče bodo montirane v kabinah potniških letal, da bodo potniki lahko vsak trenutek pogledali, kje letalo leti. Ljudje, ki potujejo z letali, se navadno težko orientirajo, tudi če imajo pri rokah zemljevid. Pogled na zemljo iz letala namreč marsikoga premoti, da se ne znajde, da ne ve, nad katerimi kraji letalo leti. Vsak človek pa bi rad to vedel. Zato bodo potniki v letalih to novost pozdravili z veseljem.

Plošča meri 52 krat 37 cm in ima celo vrsto prozornih zemljevidov. Po njej se premika svetla točka, ki označuje položaj letala in ki jo usmerja poseben aparat iz pilotske kabine. Ta aparat je letalska verzija aparata, ki ga ima že tisoč potniških ladij. Gre za nekakšno "radijske možgane", ki sprejemajo signale od radarskih postaj na zemlji, od katerih jih dobivajo tudi ladje na morju. Aparat avtomatično odkrije letalo v zraku s signali, ki mu jih pošiljajo radarske postaje na zemlji. Viharji, nalivi itd. nanj sploh ne vplivajo.

V nasprotju z aparati v potniških kabinah je aparat v letalu prav za prav zvitek zemljevidov, ki se med poletom odvijajo. Pilot avtomatično spremlja nalivno pero, ki sproti zapisuje smer poleta na zemljevidih krajev, nad katerimi letalo leti. Število takšnih aparatov in radarskih postaj na zemlji nenehno narašča. Omrežje radarskih postaj imajo že Velika Britanija, skandinavske dežele in Zapadna Nemčija, zdaj pa ga grade tudi v Franciji.

Plošča aparata za potniške kabine v letalih je šele v razvoju, pa jo bodo angleška potniška letala že uporabljala. Prve takšne plošče bodo dobila letala Viscount. Preizkusili so jih že v potniških letalih in helikopterjih. Že prihodnje leto jih bodo imela vsa angleška potniška letala, ki letajo nad Evropo.

Pomagaite Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Proda se "Ranch" hiša z 3 spalnicami, vse na enem nadstropju, en akre zemlje, na White Rd., Richmond Heights, polna klet, zabavna soba, smrečni les v kuhinji, kopalnica obita s ploščami, dvojna garaža pritrjena k hiši, sadna drevesa, grozdje, jagode, lep vrt. Manj kot \$25,500. Kličite WI 3-3494. (32)

Trgovina naprodaj

Izvanredna prilika za slovenskega mesarja. Dobro idoča mesnica in grocerija v slovenski naselbini se mora prodati zaradi bolezni. Vsa pojasnila se dobi ako kličete SU 1-4121. (feb.13,16,18,20)

The Day Care Center

Skrbimo za otroke 2½ do 5 let. Se igrajo, jedo in spijo pod nadzorstvom. Je res sola — ne samo dom. 1885 E. 79 St. RA 1-3245 (35)

V najem

Odda se stanovanje 3 sob z straniščem, nič kopalnice, samo odraslim ljudem. Kličite od 3 do 5 pop. BR 1-0655. (32)

Naprodaj

Sedem kosov pohištva za je-dilno sobo, 9x12 preproga in Zenith radio. Kličite WI 3-0921. (32)

Moški dobljo delo

DIEMAKERS

Za srednje in velike dies TOOLROOM ENGINE LATHE OPERATORS MACHINE REPAIRMEN DIE REPAIRMEN Mi bi radi tudi govorili z MACHINISTS

Visoka plača od ure in čas in pol za nad urno delo ter dvojna plača ob nedeljah. Dobri delovni pogoji in dodatek za življenske stroške. Ta dela pri OBEH NASIH TOVARNAH, E. 93 in Woodland ter 1115 W. 152 St., ampak ZGLASITI SE MORATE V ŠT. 1 employment uradu.

MURRAY OHIO MFG. CO. 1115 E. 152 St. (36)

Tool and Diemakers

Tool and Cutter Grinders

Samo izkušeni naj se oglasijo. Morajo biti pripravljeni delati prvi ali drugi shift; dobra plača od ure. Oglasite se v employment uradu

The Gabriel Co.

14500 Darley Ave. UL 1-1000 (36)

Machine Operators

AND

Assemblers

Visoka plača od ure z dodatkom za življenske potrebnosti. Prosimo oglasite se osebno v našem employment uradu na Engle Rd., južno od Brookpark.

FORD MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd. (36)

Jeklarna išče delavce

Jeklarna nudi izvrstne delovne možnosti v različnih oddelkih z možnostjo napredovanja. Dobra začetna plača in razne druge ugodnosti. Oglasite se v pisarni na Independence Rd., pod Clark Ave. mostom.

REPUBLIC STEEL

(feb.16,18)

IZDELOVALNICA RAKEV (COFFINS)

Rabi moške za pršnje na les

SPLOŠNO DELO in NAVADNE DELAVCE

5 dni od 7:45 do 4:15 pop. Stalno delo celo leto, zavarovalnina, prazniki in počitnice plačane. Plača od ure.

F. H. HILL CO.

2274 St. Clair Ave. (37)

Ženske dobljo delo

Splošno delo v tovarni

Za ženske stare 18 do 40 let Dnevni shift Dobra plača od ure Prijetni delovni pogoji Oglasite se od 9 do 3 pop. Nove Amerikanske dobrodošle, nekaj angleščine potrebno BENTON GLASS CO. 4540 Hough Ave. (34)

ŽENSKÉ ZA SIVALNE STROJE

za razne dele ženskih oblek Plača od kosa FADRESKO, Inc. 425 Lakeside Ave. vogal W. 6—3. nadstropje (32)

MALI OGLASI

Soba se odda

Čedna soba se odda za žensko ali dekle z kuhinjskimi privilegijami za družabnico na 6922 Bayliss Ave., HE 1-3496. (33)

JOSIP JURČIČ:

Sosedov sin

Kar se Brašnarjevega znanja dostaja, pritegnemo sicer, da mnogo tiste modrosti, katero si je sam prisvajal, bilo je samo v njegovem domišljavanju. Res je

V blag spomin

OSME OBLETNICE SMRTI
NEPOZABNE SOPROGE
IN DRAGE MATERE

Mary Pozelnik

ki se je ločila od nas
15. februarja 1945

Osem let je že minilo, odkar si nas zapustila ter počivaš v grobu, toda še vedno živim v duhu med nami in boš živela v blagem spominu, dokler se tudi mi ne združimo s Teboj v večnem raj.

Zalujoci ostali:

ANTON POZELNIK, soprog
ANTHONY, sin
ALBINA, hči
Cleveland, O., 16. febr. 1953.

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogel St. Clair Ave in E. 63 St.

ČE HOČETE . . .

prodati ali kupiti posestvo
ali trgovino, obrnite
se do nas

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th St.
HE 1-6607

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborno zdravilo
da vam ustavi kašelj in prehlad.
Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.
KE 1-0634

DVA POGREBNA ZAVODA

za
zanesljivo
izkušeno
sočutno
pogrebno
posrežbo

po
ceni, ki jo SAMI
izberete
pokličite

AGRADINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1000 E. 9th St.
Henderson 1-6600 - 1-6601

ni spodobno!"

III.

Semenj v kacam slovenskem trgu ali večji vasi je prebivalcem v okrožji imeniten dan in ima nekaj prazničnega. Veseli se ga kmetič, ki je pred letom mlade voliče kupil, lepo poredil in opasel ter jih upa ta dan za lep dobiček prodati. Vesele se ga otroci, ker vedo, da jim mati, ki je šla kuhinjske posode in praznje obleke kupovat, prinese meden strukelj, rdečo trobentico in še kaj drugega. Vesele se ga napolnjeni odrasli mladeniči in deklički, ker mogoče se jim je mnogo pogovoriti mej seboj, kar se ne da vselej in povsod.

Smrekarjeva Franica je bila tudi napravljena v semenj, in sicer ne zaradi kacega izmed snubačev, katerih je imela obilo, nego ker je mati hotela, da nakupi te in one stvari za hišo.

"Ne pozabi mi šivank!" zakliče precej debela mati Smrekarica in radostna gleda za lepo, nedeljski oblečeno hčerjo, ki stopa doli po vrtu.

"Vemo," odgovori dekle. "Da veš, očeta poišči in se z njim domov pripelji. Če ga ne boš priganjala, zaostane pri pijancih, in bo gotovo po noči domov hodil. Le priganjaj ga, da kmalu prideta."

"Bom uže."

Mati gre v vežo nazaj, hči pa krene po stezi, po bližnjem pešpoti proti trgu.

Franica je bila edini otrok Smrekarjevega Antona. Vsi drugi so mu bili v detinskih letih pomrli. Dal jo je bil dve leti v mestno šolo, da se je izučila brati in pisati in kar je sicer dekletu potreba vedeti. Težkih kmetijskih del je sicer ni silil delati, vendar je morala znati vse in biti povsod, kajti oče je delal: gospodinja ni pridna, če samo gleda, kako drugi delajo in vedno doma čepi. Ljudje, ki so jo tako večkrat pri kacam delu videli, rekali so: ta menda ne ve, da bo toliko tisočev imela, da bi lahko sedela v senci.

Kakor vse matere rade svojim hčeram življenje lajšajo in jih hranijo od preobilega truda, tako tudi Smrekarica ni bila zadovoljna, da bi njena Franica bila tako ženica kakor druga dekleta, ki nimajo tujih roditeljev. Ali Anton, njen mož, je ob tujih prilikah, ko je mati kaj pogodrnjala, s peto ob tla udaril in rekel ob kratkem: "tako hočem imeti!" In žena je vedela, da na to ni več nobene pri-

tožbe.

Franici in njenemu značaju pak je bila ta očetova volja važna. Delo in tovarništvo z ubožnejšimi deklički in mladeniči sta jo hranila tiste puhle prevzetnosti, ki le prevečkrat prelesti otroke bogatih roditeljev proti menj imovitim. Ednako poslovanje, ednaka usoda nas uči, da smo vsi ljudje; da so vnanje srečne ali menj srečne razmere samo slučajne ter da se mora človek ceniti sam po sebi.

Govorila je rada z vsakim in o vsaki stvari. Zatorej so jo ljudje radi imeli in celo stare ženske, ki ves svet obgodrnjajo, ni, so vedele ničesa slabega o njej povedati, razven tega morebiti, da jej ni noben snubač po volji, ako tudi si ima kaj izbirati iz tolike množine, kar se jih je uže oglasilo.

Ni samo ogromna imovina, katero je imela Franica pričako-

vati, je vlekla snubačev v Smrekarjevo hišo; deklica s črnimi očmi in lepim okroglim obrazom, kakor se ne najde povsod, z nekoliko zajetno ali pravilno vzrastjo gibčnega života bila je sama na sebi vsacega poštenega ženina vredna.

Ko je tako po poljski stezi šla, z belo, na ogleh rdečo vezeno ruto v roci, šumela je njena na pol svileni obleka, prepelica je v detelji prepelela, škorjaneč pel visoko nad zelenim žitom, a ona sama je bila zamišljena, kdo ve v katero misel. Ni tedaj takoj slišala, da nekdo za njo korači ter da jo je uže dvakrat zaklical.

"Zakaj tako hitro?"

Obrne se, in vidič, da je mlad znanec, pravi: "Greš tudi v semenj, Stefan? Le naglo stopi, da pojdeva vkupe."

"Uže od daleč sem te klical, pa si denes tako ošabna, da nisi

hotela počakati."

"Nisem te slišala, res da ne."

"Ali smem vstrib tebe iti?"

"Saj nisva v jezi, kakor jaz mislim. Prepirla se nisva še nikoli in žalega ti menda jaz nisem storila, ti meni ne. Zakaj bi tedaj ne hodila vkupe? Vsaj naju ne bo strah, ker sva dva, in lahko si pomoreva, ko bi prišla sila; ali ne?" pravi deklica.

"Tacega strahu, dejal bi, da ni, da bi mi tebe vzeli; spogledala bi se poprej!" odgovori mladenič in veselje mu sije z obličja.

IV.

Res čeden človek je ta Stefan. Zna se mu, da gleda nekaj na obleko. Lepo sukemo kamizolo nosi, črne jerhaste hlače se ga dobro oprijemljejo, svileni ruta je vrhu žametovega brezrokavnika okusno zavezana za vratom, in klobuk, od zajčje

dlake, predrzno sedi vrhu lepega čela; izpod klobuka padajo precej dlogi, kodrasti, črni lasje; pod nosom je malo brk: skratka ves drugačen je od očeta svojega — Brašnarja.

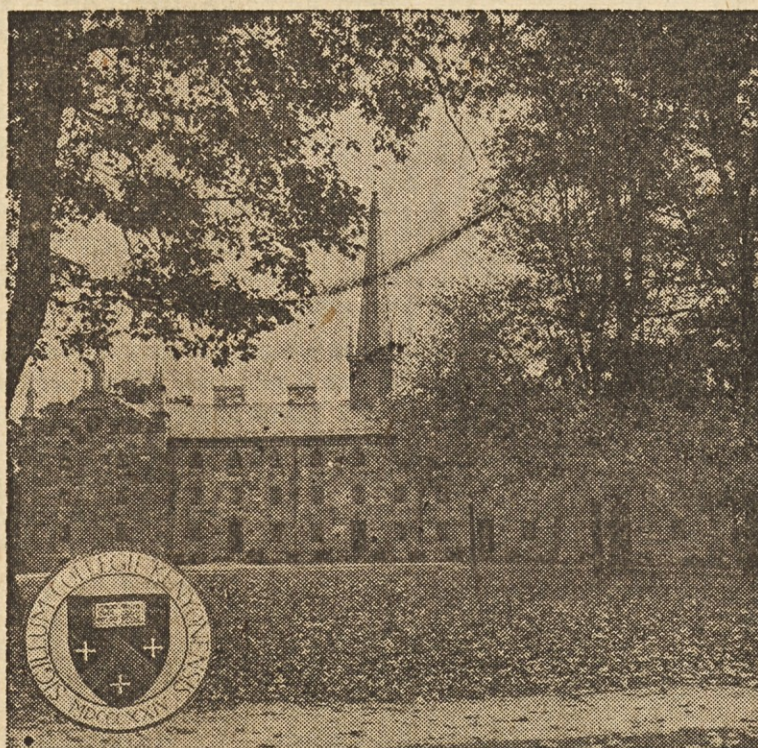
Po očetu svojem ni Stefan imel nobene druge lastnosti, nego telesno velikost. Moč, širjavo čez pleči in lepo vzrastle ude mu je dala narava; po materi, ki mu je bila v njegovem štirinajstem letu umrla, pak je nasledoval poštenost, dobro srce in še mnogo dobrih dušnih lastnosti.

Se le dve in dvajset let star, bil je uže dve leti samostojen gospodar, odkar je namreč bil njegov zapravljeni oče prisiljen, odstopiti mu svoje nepremično imetje.

(Dalej prihodnjič)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

OHIO GOES TO COLLEGE

"Old Kenyon" restored at Kenyon College

Kenyon College in Gambier, Ohio, the oldest endowed college for men in the Northwest Territory, was founded in 1824 by the Right Reverend Philander Chase, the first Episcopal Bishop of Ohio and also of Illinois, soon after Ohio became a state in 1803.

Kenyon consists of an undergraduate college of the liberal arts and sciences and a graduate seminary, Bexley Hall, which trains men for the ministry of the Episcopal Church. It is a member of the Ohio Foundation of Independent Colleges.

Its oldest building, the historic Old Kenyon, whose four-foot thick walls were erected in Bishop

Chase's time, was destroyed by fire in February, 1949. This symbol of Kenyon has now been rebuilt, as shown above, in the image of the original, but modernized and fire-proofed throughout. Kenyon students eat together in the Commons, a high-vaulted Gothic refectory, and live together in College-owned dormitories.

Because the community is small, the relationship between faculty members and students is unusually close, and learning, the prime reason for the student to be in college, is therefore carried on with unusual effectiveness at Kenyon. The faculty is presided over by President Gordon Keith Chalmers.

Courtesy—The Standard Oil Co. (Ohio)

NOVICE... z vsega sveta

NOVICE... ki jih potrebujete

NOVICE... ki jih dobite še sveže

NOVICE... popolnoma nepristranske

NOVICE... kolikor mogoče originalne

NOVICE... ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

Baragova Pratika

DVANAJSTI LETNIK

za navadno leto 1953

je zanimiva knjiga za vsakega Slovenca kjer koli. Za vsakega slovenskega človeka ima obilo koristnih nasvetov in obvestil. Poučne članke in spise, zanimive črtice in povesti.

Radi višjih stroškov kot povišane poštnine in radi dražjega tiska stane letos nekaj več kakor lani.

S poštnino stane letos \$1.25

Naročila je poslati v Money orderu, čeku, ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 West 34th Street

Berwyn, Illinois

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

Henderson 1-0628